Wierni czekają na zwrot Kościoła Misjonarzy ← str. 3

KURIER Wileński

CZWARTEK, 8 SIERPNIA 1991 R.
nr 153 (11639)

Parlament: latem też nie brakuje kłopotów

Parlament republiki po wykonaniu przewidzianego progra- trzeciej sesji rozpoczął letni urlop. Jednakże potrwał on zaledwie jeden dzień. W związku z masakrą na poste- granicznym w Miednikach deputowani 1 sierpnia ponow- brali się na sesję. Po jednodniowym posiedzeniu posta- zrobić przerwę i kontynuować tę nadzwyczajną sesję sierpnia.

respondent ELTA poprosił sekretarza Rady Najwyższej sława SABUTISA, aby omówił pracę trzeciej sesji, pow- na niej dokumenty.

— Trzecia sesja — powiedział Sabutis — była podobna do nna. Trudno nawet wyob- ile trzeba było przygo- wariantów porządku dzien- posiedzeń Rady Najwyż- Chociaż napięcie było og- program w istocie zos- wykonany. W porównaniu rządkiem pracy parlamentu no pod względem ducho- jak też gotowości rozst- skomplikowanych prob- nastąpił wyraźny pos- Świadczy o tym również złożonych do omówienia tów — dyskutowano w tolerancyjny i rzeczowy. y odnotować, że trzecia obradowała bez przerwy. częte w grudniu i mające kulminację w stycz- wydarzenia faktycznie zmo- ały nas do bardzo po- pracy. Składało się tak, było kiedy myśleć o przer- Obradowano od początku do 30 lipca. Wreszcie rów- po jednym dniu wy- znowu zebraliśmy się nadzwyczajnej sesji.

w naszych planach przygotowanie do czwa- Natomiast Prezydium, kierownictwo ob- rząd będą musieli rozs- też inne problemy, z wydarzeniami, któ- ują zarówno siły po- jak też, co widzimy, ugrupowania czy inne ły.

że reforma gospodar- przyniesie nowe trud- Na polach dojrzały już trzeba je zebrać, przy- się do prac jesiennych. Rządowi nie będzie rozstrzygać problemy Wszystko to niewąt- wiąże z działalnością i Prezydium Rady ej. Równolegle czeka- prace — ochrona naj- ych instytucji państ- przygotowanie umów owych, przyjmowanie delegacji, wyjazdy deputowanych i gromadzenie ich doświadczeń.

Właśnie na tym tle rozpoczynają się przygotowania do czwartej sesji.

— Może wyjaśniłby Pan, co miał na myśli, mówiąc o ochronie instytucji państwowych?

— To, że podstawowe instytucje państwowe muszą być strzeżone. Podobnie musi być strzeżone całe państwo. Mam na myśli i Radę Najwyższą, jej gmach i osoby urzędowe, jak też struktury rządu i samego państwa, poczynając od pogranicza i kończąc na zapewnieniu spokoju, porządku publicznego na Litwie.

Po drugie, pojęcie ochrony obejmuje również przygotowanie ustaw, uzgadnianie pracy odpowiednich struktur, ich kontrolę w sensie organizacji i ich dyscypliny. Zapewne wpłynęła na to również przedłużająca się kwestia kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Myśląc o poprawie współdziałania pracy resortów prawnych, na czwartej sesji zapewne należałoby przede wszystkim omówić kwestie reorganizacji systemu prawnego na Litwie. Ludzie powinni uczestniczyć w przygotowaniu nowych ustaw. Takich, które żadnemu przestępcy nie pozwoliłyby uniknąć kary. Wreszcie trzeba myśleć, jak ochronić każdego obywatela, jego mienie, nie mówiąc już o instytucjach państwowych.

Rada Najwyższa uchwaliła już ponad półtora tysiąca dokumentów. Tylko na trzeciej sesji przyjęto z górą 40 ustaw. Do opublikowania, do dyskusji publicznej przygotowuje się podstawy Konstytucji. Przyjęto takie ważne dokumenty, jak ustawa o umowach międzynarodowych, ustawa o łączności. Uchwalono trzy istotne ustawy — o przywróceniu praw własności obywateli do zachowanych nieruchomości, ustawy o reformie rolnej i prywatyzacji majątku przedsiębiorstw rolnych. Zgłoszono do dyskusji projekt ustawy o podziale administracyjnym Republiki Litewskiej. Przyjęto również doniosłe ustawy o prywatyzacji mieszkań, o oświacie, tymczasową ustawę o funduszach walutowych i rozliczeniach w walucie wymienialnej, o podatkach za państwowe zasoby naturalne, o umowach zespołowych, opłatach za zanieczyszczanie środowiska i in. Są one nieodzowne, by normalnie mogło funkcjonować państwo, jego instytucje.

— Czy, omawiając pracę trzeciej sesji, mógłby Pan ocenić jej plusy i minusy?

— Przede wszystkim powiem to, co cieszy. Podczas sesji deputowani wyrobili zasadę — wyjaśnić zawczasu kwestie we frakcjach lub stałych komisjach, aby podczas ich rozpatrywania na posiedzeniu plenarnym mieć własne zdanie.

Niestety, zarysował się również niepożądany sposób walki parlamentarnej — opuszczanie sali. Przyznając, że jest to środek skrajny, nie należałoby go nadużywać. Prócz tego część deputowanych mało uczestniczyła w posiedzeniach albo często opuszczała je. Właśnie z tych przyczyn musieliśmy przedłużyć trzecią sesję, nie mogliśmy konsekwentnie uchwalać ważnych dokumentów. Niewątpliwie, należy się cieszyć, że trzecia sesja przyjęła najważniejszą ustawę naszego życia wewnętrznego, mianowicie regulamin. Jednakże znowu przewlekły spór między frakcjami, jak mają one być reprezentowane w Prezydium i w ogóle ile w nim ma być członków, nie pozwoliły nam od nowa sformować Prezydium. Dlatego znowu trzeba pracować z tymi samymi siłami, nie wiedząc, jaka będzie pomoc. Utrudnia to pracę również mnie jako sekretarzowi. To niedobrze, że na trzeciej sesji nie sformowaliśmy od nowa również stałych komisji.

Wśród spraw pożytecznych i niedociągnięć możemy dojrzeć również nie wykorzystane rezerwy, wyciągnąć niezbędne wnioski na przyszłość.

Depesza do prezydenta ZSRR

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Wytautas Landsbergis 5 sierpnia skierował depeszę do prezydenta ZSRR Michaiła Gorbaczowa. Głosi ona:

Panie Prezydencie,

Oficjalne objaśnienie Prokuratora Generalnego ZSRR N. Trubina w sprawie morderstwa bezbronnych osób cywilnych, mającego miejsce w styczniu w Wilnie miało na celu ukrycie zbrodniarzy i rzuciło cień na Wasz kraj. Nikt nie został ukarany, zwolniony. Zagarnięte budynki Litewskiej Telewizji i Radia, wbrew Waszemu zleceniu W. Dogużijewowi, aby rozstrzygnąć kwestię ich zwrotu, dotychczas są w rękach żołnierzy podlegających MSW Waszego rządu. Ulegają zniszczeniu bezcenne zbiory nagrań archiwalnych. Wczoraj w Wilnie płonęło archiwum Instytutu Historii AN Litwy jeszcze wcześniej zagarniętego przez żołnierzy wskazanego resortu. Jednakże najważniejsze i całkowicie niedopuszczalne jest nieustanne panoszenie się OMONu, utrzymywanego przez MSW Waszego rządu i podlegającego mu. Nieograniczona działalność terrorystyczna omonowców, przeważnie skierowana przeciwko posterunkom kontroli granicznej Republiki Litewskiej — to rabunek, grabież i podpalanie. Za każdym razem tłumaczy się, że się wykonuje Wasz rozkaz. Obecnie zaś, 31 lipca w Miednikach dokonano nowej niesłychanej zbrodni — strzałami w głowę zamordowano nie stawiających oporu jeńców, funkcjonariuszy Republiki Litewskiej. Eskalacja brudnej wojny przeciwko Republice Litewskiej zaczęła znacznie wzrastać.

W ciągu pół roku niejednokrotnie usilnie proponowaliśmy i domagaliśmy się, ażeby OMON został wycofany z Republiki Litewskiej. Pozostaliście obojętni, a Wasz rząd jedynie nagradzał i coraz mocniej uzbrajał komandosów. Nie możemy oceniać tego inaczej niż pobłażanie zbrodniom oraz polityce międzynarodowego terroryzmu.

Panie Prezydencie, mamy niewiele czasu. OMON ma być niezwłocznie wycofany i musimy się spotkać. Terroryści będą mordowali nadal, wydarzenia staną się nieobliczalne. Nie chcę uwierzyć, że pragniecie tego.

W rządzie Republiki Litewskiej

Z uwagi na to, że mieszkańcy wykorzystają nie wszystkie ogólne talony na zakup towarów, rząd uchwałą nr 317 z 2 sierpnia ustalił, że ogólne talony na zakup towarów mogą być skupowane i sprzedawane tylko w placówkach Banku Litewskiego, a stosowane jako środek rozliczeniowy wyłącznie w sklepach i działach, w których sprzedaż prowadzi się na podstawie ogólnych talonów.

Tryb skupu i sprzedaży talonów ogólnych na zakup towarów zrównany jest z trybem (przepisami) operacji z wymienialną walutą zagraniczną i naruszenie tego trybu pociąga za sobą odpowiedzialność według ustaw Republiki Litewskiej.

Po wprowadzeniu ogólnych talonów na zakup towarów, początkowa cena ich skupu i sprzedaży wynosi 2 ruble za wartość nominalną jednego talonu. Ministerstwo Gospodarki ma prawo zmieniać tę cenę.

Za usługi placówek Banku Litewskiego w zakresie skupu ogólnych talonów na zakup towarów pobiera się opłatę komisyjną w rublach — 1 proc. sumy płaconej za skupowane talony.

Bank Litewski powinien przeznaczyć 1 mln nominalnej wartości talonów ogólnej do sprzedaży za pieniądze i rozdzielić je między placówki banku.

Krzyż znów stoi

W Wilnie na Placu Łukiskim został ustawiony krzyż dla upamiętnienia powstania w czerwcu 1941 roku. A już w nocy 12 lipca ręka złoczyńców wysadziła go w powietrze. Leżał więc tu złamany, budząc ból, oburzenie wobec tych, którzy nie wiedzą co czynią. Ludzie przynosili kwiaty, zapalali świece.

Obecnie zniszczony krzyż dzięki staraniom organizacji „Jaunoji Lietuwa“ i „Genewa-49“ został odrestaurowany i umocniony. Swiadomie pozostawiono ślady zniszczenia — będą one przypominały przechodniom, że rękę podniesiono nawet na krzyż. Umocowano nową tablicę, informującą, na jaką intencję ustawiono go.

/ELTA/

ztery lata — znowu na Litwie

(Kor. ELTA Saliamo- as). „Za cztery na Litwie“ — akord IV Świato- Sportowych Lit- na konferencji sierpnia, poświęco- waniu wyników. Litewskiego Narodo- Olimpijskiego nas, który za- z dziennikarzami odnotował, Światowego sporto- Litwinów postano- organizować ig- cztery lata na Lit-

Wiceprzewodniczący Wspólnoty Litwinów USA i Związku Wychowania Fizycznego i Sportu Litwinów Ameryki Północnej Rimantas Dirwonis oświadczył, że forum to było nie tylko świętem sportu, ale też litewskości. Przybyła na nie młodzież z wychodźstwa zobaczyła ziemię, o której tyle opowiadali rodzice. Sport wydatnie przyczynił się do podtrzymania litewskości — zarówno na wychodźstwie, jak też na Litwie. Tu w ciągu minionych dziesięcioleci na arenach sportowych, szczególnie boiskach koszykówki, dumnie brzmiało słowo „Litwa“.

Członek zarządu Związku Wychowania Fizycznego Litwinów Australii Antanas Laukaitis dziękując za wspaniałe i serdeczne spotkanie wyraził przeświadczenie, że za cztery lata do całkowicie już wolnej Litwy zjedzie o wiele więcej młodzieży litewskiej z tego odległego kontynentu.

Wieloletni przywódca Związku Wychowania Fizycznego i Sportu Litwinów Ameryki Północnej, organizator pierwszych igrzysk Pranas Berneckas (Kanada) wyraził zadowolenie, że skromna pierwsza iskierka rozgorzała obecnie wspaniałym płomieniem. Igrzyska wykazały światu: Litwa żyje, sport litewski jest mocny, sportowcy litewscy duchem i ciałem są za niepodległością.

UWAGA!

Zielone światło dla pielgrzymek

Redakcja „K. W.“ zwróciła się do Ministerstwa Spraw Zagranicznych Litwy z zapytaniem, czy będą jakieś ułatwienia w przekroczeniu granicy dla pielgrzymek udających się na spotkanie z Ojcem Świętym podczas Swiatowych Dni Młodzieży w Częstochowie. Jak nas poinformowano w dziale paszportów i wiz MSZ, pielgrzymki na przejściu granicznym w Lazdijai będą odprawiane w trybie wyjątkowym. Ale muszą to być pielgrzymki zorganizowane i udające się na pielgrzymkę na zaproszenia z Polski. Zie- będzie w Lazdijai w ciągu 2 dni: 12 sierpnia dla udających się do Częstochowy, 16 sierpnia — dla powracających. W innych dniach pielgrzymki będą odprawiane w trybie ogólnym.

Inf wł.

• • •

W piątek, 9 sierpnia w kościele św. Ducha o godz. 17 odbędzie się zebranie kierowników grup w celu omówienia spraw związanych z wyjazdem i otrzy-

Ustawa Republiki Litewskiej

O TRYBIE I WARUNKACH PRZYWRÓCENIA PRAW WŁASNOŚCI OBYWATELI DO ZACHOWANYCH NIERUCHOMOŚCI

I. ZASADY OGÓLNE

Artykuł 1.

Przeznaczenie ustawy

Ustawa reguluje tryb i warunki przywrócenia praw własności obywateli Republiki Litewskiej, którym zgodnie z ustawami ZSRR (LSRR) znacjonalizowano lub w inny sposób bezprawnie wywłaszczono majątek nieruchomy, który w dniu przyjęcia niniejszej Ustawy należy do gestii organizacji (przedsiębiorstw) państwowych, społecznych, spółdzielczych lub kołchozów.

Prawo własności do zachowanych nieruchomości przywraca się:

1) zwracając wywłaszczone mienie w naturze lub ekwiwalentnej mu naturze;

2) przyznając osobom wskazanym w artykule 2 niniejszej Ustawy jednorazowe wypłaty państwowe pozwalające im przejąć sposobną część prywatyzowanego majątku państwowego (publicznego), jeżeli niemożliwe jest zwrócenie właścicielowi wywłaszczonego mienia w naturze lub ekwiwalentnej naturze, albo osoby wskazane w artykule 2 nie życzą zwrotu w naturze.

Artykuł 2

Obywatele, uprawnieni do przywrócenia prawa własności

Prawo własności do zachowanych nieruchomości przywraca się:

1) byłemu właścicielowi mienia, jeżeli w myśl ustaw Republiki Litewskiej jest obywatelem Litwy i posiada dokument potwierdzający to obywatelstwo i stale mieszka w Republice Litewskiej;

2) po śmierci byłego właściciela — jego dzieciom (dzieciom przybranym), rodzicom (rodzicom przybranym) lub współmałżonkowi, jeżeli w myśl ustaw Republiki Litewskiej są oni obywatelami Litwy i mają dokument potwierdzający to obywatelstwo oraz stale mieszkają w Republice Litewskiej.

Artykuł 3.

Mienie, do którego przywraca się prawo własności

Osobom wskazanym w artykule 2 niniejszej Ustawy przywraca się prawo własności do tego zachowanego mienia nieruchomego:

1) ziemi;

2) lasów;

3) budynków o przeznaczeniu gospodarczo-handlowym z przyległościami;

4) domów mieszkalnych z przyległościami.

II. WARUNKI I TRYB PRZYWRÓCENIA PRAWA WŁASNOŚCI

Artykuł 4.

Warunki i tryb przywrócenia prawa własności ziemi o przeznaczeniu rolniczym

Osobom wskazanym w artykule 2 niniejszej Ustawy, jeżeli uprawiają ziemię lub podejmują się prowadzenia gospodarstwa, prawo własności ziemi o przeznaczeniu rolniczym przywraca się według projektów urządzeń rolnych stosownego terytorium, sporządzonych w ustalonym trybie.

W myśl niniejszej Ustawy za osoby uprawiające ziemię uważa się stałych pracowników gospodarstw państwowych i kołchoźników. Przyrównuje się do nich inne osoby stale mieszkające i pracujące na wsi.

Za powrót do gospodarowania uważa się realną gotowość gospodarowania osób wskazanych w artykule 2 niniejszej Ustawy lub ich dzieci, jeżeli zamierzają pracować razem, to jest mieszkać lub osiedlić się na wsi, albo posiadają sprzęt rolniczy, inwentarz lub bydło.

W tych przypadkach, gdy te osoby mieszkają lub pracują w obrębie innego gospodarstwa,

działka podlegająca zwrotowi, albo gdy była działka gruntowa nie może być zwrócona z powodów wskazanych w artykule 12 niniejszej Ustawy, na ich życzenie i w razie istnienia wolnych gruntów z państwowego funduszu ziemi, działkę przyznaje się w miejscu zamieszkania. Wielkość zwracanej działki gruntowej i wielkość innej działki gruntowej przyznawanej zamiast niej ustala rząd Republiki Litewskiej, jednakże w obu przypadkach nie może ona przekraczać 50 ha.

Na umotywowaną prośbę osób, którym przyznaje się prawo własności ziemi, realizację tego prawa (przyznanie działki w naturze) może być odroczone na okres do 5 lat. W tych przypadkach takim osobom ziemię przydziela się nieodpłatnie z państwowego funduszu ziemi, a jeżeli istnieje możliwość, to również posiadaną poprzednią ziemię.

Zwrócona albo przyznana zamiast niej inna ziemia musi być wykorzystana zgodnie z docelowym przeznaczeniem gruntów (produkcja artykułów rolnych) i nie może być sprzedawana, wymieniana lub w jakiś inny sposób przekazywana oraz wydzierżawiana w ciągu 5 lat od dnia zwrotu ziemi lub przyznania innej działki.

Działka gruntowa może być przekazana do użytku spółce rolnej tylko w tym wypadku, gdy właściciel działki pracuje w tej spółce albo jest emerytem i należy do kategorii osób wskazanych w drugiej części tego artykułu.

Jeżeli w ciągu roku (wiosną lub jesienią) od przekazania działki gruntowej osoba nie przystępuje do jej użytkowania zgodnie z przeznaczeniem docelowym (produkcja artykułów rolnych), albo narusza warunki wskazane w siódmej części tej Ustawy, ziemię zabiera się do funduszu reformy rolnej, wypłacając byłemu właścicielowi kompensatę według ustalonych przez rząd Republiki Litewskiej stawek, jakie stosowano w dniu przywrócenia prawa własności do tej działki gruntowej.

Artykuł 5.

Warunki i tryb przywrócenia prawa własności ziemi znajdującej się w obrębie miasta i osiedli typu miejskiego

Osobom, wskazanym w artykule 2 niniejszej Ustawy prawo własności ziemi, znajdującej się w obrębie miast i osiedli typu miejskiego, przywraca się w następującym trybie:

1) w tych przypadkach, gdy działka gruntowa była w obrębie miasta lub miasteczka — przyznając nieodpłatnie w tej samej miejscowości działkę gruntową na budownictwo indywidualne o wielkości i w trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej;

2) w tych przypadkach, gdy działka gruntowa byłego właściciela ziemi była przypisana do terytorium miast lub osiedli typu miejskiego — przyznając nieodpłatnie działkę gruntową w wielkości i trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej na budownictwo indywidualne w tych miastach lub osiedlach typu miejskiego, do których terytorium należała posiadana ziemia.

Osobom wskazanym w artykule 2 niniejszej Ustawy, które pragną zajmować się gospodarstwem, ich prawo własności ziemi przywraca się w trybie ustalonym w artykule 4 niniejszej Ustawy.

W przypadkach wskazanych w punktach 1 i 2 pierwszej części tego artykułu, gdy osoby wskazane w artykule 2 niniejszej Ustawy posiadają domy mieszkalne należące do nich na prawach własności prywatnej, na ich życzenie zamiast zwrócenia posiadanej przedtem działki gruntowej przyznaje

gruntowej, znajdującej się (inwentaryzowanej) koło tego domu;

3) w tych przypadkach, gdy osoby wskazane w artykule 2 niniejszej Ustawy mają dom mieszkalny na działce gruntowej, należącej do niej na prawach własności i faktycznie korzystają z niej (według danych akt inwentaryzacyjnych), to prawo własności przywraca się do tej działki, ale nie większej niż 0,2 ha w Wilnie, Kownie, Kłajpedzie, Sziauliai, Panewezysie, Alytusie, Mariampolu, Druskininkai, Palandze i Birsztonasie i nie większej niż 0,3 ha w innych miastach lub osiedlach typu miejskiego nie wliczając powierzchni zajmowanej przez budynki.

Artykuł 6.

Warunki i tryb przywracania prawa własności do byłych prywatnych obszarów leśnych

Osobom wskazanym w artykule 2 niniejszej Ustawy prawo własności do byłych prywatnych obszarów leśnych do 10 ha przywraca się według projektów urządzeń rolnych sporządzonych w ustalonym trybie w ramach realizowania reformy rolnej.

Obszar leśny, do którego przywraca się prawo własności, powinien być utrzymywany, wykorzystywany i podlegać renowacji zgodnie z projektem urządzeń leśnych i w ciągu pięciu lat od dnia zwrotu lub przydzielenia jako kompensaty nie może być sprzedawany, wymieniany lub przekazywany innym sposobem bez zgody upoważnionego organu rządu Republiki Litewskiej.

Naruszenie warunków wyszczególnionych w części drugiej tego artykułu pociąga za sobą odpowiedzialność w trybie ustalonym przez ustawę Republiki Litewskiej.

Artykuł 7.

Tryb przywracania prawa własności budynków o przeznaczeniu gospodarczo-handlowym z przyległościami

Osobom wskazanym w artykule 2 niniejszej Ustawy prawo własności budynków o przeznaczeniu gospodarczo-handlowym z przyległościami przywraca się w trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej zwracając budynki o przeznaczeniu gospodarczo-handlowym w naturze z działką gruntową, jeżeli należała ona do właściciela, albo wydając papiery wartościowe (akcje).

Artykuł 8.

Warunki i tryb przywracania prawa własności domów mieszkalnych

Osobom wskazanym w artykule 2 niniejszej Ustawy prawo własności domów mieszkalnych (albo ich części) przywraca się zwracając domy mieszkalne (albo ich część) w naturze lub kompensując ich wartość.

Tryb i terminy zwrotu domów mieszkalnych (albo ich części), jeżeli nie wchodzą one do kategorii wskazanych w artykule 14 niniejszej Ustawy, ustala rząd Republiki Litewskiej, kierując się założeniem, że domy mieszkalne zwraca się w następujących przypadkach:

1) gdy są przerobione na pomieszczenia niemieszkalne lub stoją puste;

2) gdy odnajemcy podlegających zwrotowi domów, w których mieszka więcej niż jedna rodzina odnajemców, są zaznajomieni ze wszystkimi ustawami gwarantującymi ich prawa i z możliwością dobrowolnego wyprowadzenia się na warunkach proponowanych im przez zarządy samorządów, przewidzianych w artykule 21 niniejszej Ustawy, albo na warunkach innych zagwarantowanych przez właścicieli.

3) gdy dom mieszkalny jest jednomieszkaniowy;

4) gdy w podlegającym zwrotowi domu mieszkają byli właściciele.

Jeżeli osoby wskazane w artykule 2 niniejszej Ustawy życzą sobie tego, to prawo własności domu mieszkalnego może być przywrócone w ekwiwa-

na własność odnajmowane przez nich mieszkania państwowego lub społecznego funduszu mieszkaniowego.

Jeżeli wspomniane osoby życzą, prawo własności domów mieszkalnych może być przywrócone w ekwiwalentnej naturze, tj. przyznając na własność mieszkania w trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej, gdy:

1) na każdego członka ich rodziny przypada mniej niż 15 metrów kwadratowych powierzchni mieszkalnej w domach państwowego lub społecznego funduszu mieszkaniowego;

2) mieszkają one jako sublokatorzy w domach państwowego lub społecznego funduszu mieszkaniowego albo na podstawie umowy o wynajmie w domach należących do spółdzielni mieszkaniowej albo w domach indywidualnego funduszu mieszkaniowego i nie mają innej powierzchni mieszkalnej;

3) mieszkają w bursach lub służbowych pomieszczeniach mieszkalnych;

4) mieszkają w domach (pomieszczeniach mieszkalnych), nie odpowiadających wymogom sanitarnym i technicznym;

5) nie mają w Republice Litewskiej miejsca zamieszkania z powodu zesłania lub uwięzienia za opór wobec reżimów okupacyjnych.

Po przywróceniu praw własności domów mieszkalnych w naturze lub ekwiwalentnej naturze, osoby wskazane w artykule 2 niniejszej Ustawy razem z członkami swej rodziny powinny opuścić odnajmowane pomieszczenia mieszkalne państwowego lub społecznego funduszu mieszkaniowego.

Na prośbę osób, wskazanych w artykule 2 niniejszej Ustawy, a także za ich zgodą i w tych przypadkach, gdy prawo własności domu mieszkalnego w naturze przywraca się tylko do jego części albo gdy na własność przyznane mieszkanie w innym domu nie pokrywa wartości posiadanego poprzednio domu mieszkalnego, prawa właścicieli realizuje się, przyznając im państwowe jednorazowe wypłaty. Wysokość państwowych jednorazowych wypłat ustalają komisje wstępnej prywatyzacji majątku państwowego, kierując się trybem ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej.

W takich przypadkach prawo własności posiadanej działki gruntowej przywraca się w trybie ustalonym w artykule 5 niniejszej Ustawy.

Przepisy tego artykułu nie są stosowane wobec osób, które z własnej chęci przeniosły się z należących do nich domów mieszkalnych do mieszkań państwowego lub społecznego funduszu mieszkaniowego.

Artykuł 9.

Dokumenty potwierdzające prawo własności

Dokumentami potwierdzającymi prawo własności mogą być wyciągi z ksiąg hipotecznych, umowy o przekazaniu mienia, orzeczenia sądu, protokoły nacjonalizacji mienia, jak też zaświadczenia wydane z archiwów państwowych.

Artykuł 10.

Tryb składania podań w sprawie zwrotu mienia

Osoby wskazane w artykule 2 niniejszej Ustawy składają podania w sprawie zwrotu zachowanych nieruchomości lub wypłacania kompensaty za nie (wykupu) zarządom miejskim i rejonowym w miejscu, gdzie znajdowały się zachowane nieruchomości do dnia 31 grudnia 1991 r.

Obywatele, którzy przegapili ten termin, nie mają prawa do zwrotu mienia zgodnie z tą Ustawa, z wyjątkiem osób, nie mających miejsca zamieszkania w Republice Litewskiej z powodu zesłania lub uwięzienia za opór wobec reżimów okupacyjnych.

Wobec żądań wypłacenia kompensaty za niezwrócone mienie stosuje się ogólny termin przedawnienia powództwa — 3 lata od wejścia w życie niniejszej Ustawy.

Razem z podaniem przedsta-

cy obywatelstwo i
dokumenty potwier
sność.
Rząd Republiki
może przedłużyć
stawiania dokumen
.rdzających własnoś
Artykuł 11.
Treść poda
W podaniu w spraw
zachowanego mienia
mego lub wypłacenia
pensaty wskazuje
nazwisko, miejsce z
obywatela, rodzaj
mienia nieruchomego,
lkość, miejsce
podstawy prawa wła
tego mienia, aktualn
dacza mienia, okres
utraty prawa własn
W podaniu wskazu
nych znanych pełen
teli, mających prawo
tego mienia zgodnie z
wą, jak też życzenie
mienia w naturze lub
nia za niego kompen

III. WARUNKI, Z PO
KTÓRYCH PAŃST
WYKUPUJE ZACHO
NIERUCHOMOŚ

Artykuł 12
Ziemia podlegająca wy
Ziemia, nieodzown
trzeb państwa lub
jest wykupywana
wskazanych w artyku
niejszej Ustawy, stos
soby wykupu przewi
artykule 16 niniejszej
jeżeli:
1) znajdują się na
lotniska, jednostki
lub potrzebna jest do
granicy państwowej,
Ziemia, na której
podziemne kable łączn
rociągi może być zwrac
ograniczonego docelowe
kowania, jeżeli zgadzają
tym osoby wskazane w
2 niniejszej Ustawy;
2) ze środków budże
wa urządzone są na
rniki wodne, założone
warzystw sadowników,
sady przemysłowe
przez przedsiębiorstwa
we;
3) w myśl obowią
ustaw jest nadana
jak też zajęta prze
przyzagrodowe lub nale
domów mieszkalnych i
budynków (zagród)
nych na prawach włas
wsi;
4 w dniu wejścia
niniejszej Ustawy nale
do miast, osiedli typu
go i miasteczek albo
z projektami zabudowy
widuje się rozszerzani
miejscowości, jak też
stawie uchwał rządu
dzielona do potrzeb
nych mieszkańców tych
scowości;
5) w przewidzianym
została przydzielona
rymenty i inne pod
ukowe instytucjom nau
uczelniom;
6) znajduje się na
zbadanych i potwierdz
ustalonym trybie złóż
nych kopalin.
Takie działki mogą
cane do ograniczonego
wego użytkowania, jeś
dzają się na to osoby
ne w artykule 2
Ustawy;
7) stanowi ona
rezerwatu.
Terytorium istnieją
projektowanych według
rdzonego kompleksowe
matu ochrony przyrod
watów, parków
ziemia ochronna
przyrody, kultury i
że być zwracana
czonego użytkowania
go, jeżeli zgadzają
osoby wskazane w
niniejszej Ustawy
Dziedzictwa Kultury
Litewskiej i Departament
rony Środowiska Re
tewskiej;
8) zbudowane są
projektuje się obiekty
ci państwowej, jak też
ki, odpowiadające
i standardom jakości
ska, na których prze
składowanie odpadów

(Dokończenie w

Kościół Misjonarzy — dla wiernych

NIE ROZMOWY NA TEN TEMAT

Na najwyższym pagórku Wirek widnieje krzyż drew- Tu w najbliższej przy- zbudowany zostanie w okresie powojen- w naszym mieście kościół. radosny. Tak jak po- cieszyć oddanie wiernym świątyń, w których wiele lat były składy,

mowa o kościele leżą- na przeciwległym krańcu od wymienionego powy- kościele Wniebowstąpie- czyli Misjonarzy przy uli- Subocz. Przy okazji przypo- sobie jego szacowną ość. Ufundowany w ro- 1695 dla misjonarzy przez Platera. Ukończony w Świątynia ta, jak i wie- podobnych, przeszła cięż- koleje. Od 1844 r. kościół Rosjanie po zupełnym ograbieniu ze wszystkich i dopiero w roku 1863 ponownie otwarty. Drugi decyzja o zamknięciu na- również z Moskwy. Był 1949. Właśnie na ten te- mawiamy z proboszczem w Suderwie Adolfem SEWICZEM.

— Na mocy ślubów należę Zgromadzenia Misjonarzy, zostało założone przez Wincentego a Paulo. W 1945 otrzymałem świę- i zostałem w Kościele Mi- rzy, który od zarania pro- pracę misjonarską. Mi- mieli tu seminarium, potem szkołę i kon- dla niezamożnych ucz- Praca misjonarska pole- na prowadzeniu semina- duchownych, misjach na

przy ul. Subocz było wie- Zgromadzenie misjonarzy. innymi, jest to jedyny Misjonarzy w Wilnie. mieszkach w pobliżu ezyna znajduje się dru- tego też dziś w okresie mam największe — przywrócenie prawowitym właścicie- którzy zmuszeni byli ją jak nadmieniłem po- w roku 1949. Spotkał tragiczny los. Musiałem np. z Wilna, ukrywać się, początkowo zatru- Po pewnym czasie ot- skierowanie do Tur- później przeniesiono mię a stąd do Suderwy, minęła połowa mego ży- słuchałem tutejszych lu- prostych, spracowanych, Ale myśl o odzyska- kościoła dla misjonarzy, swą pracą bardzo by pomóc duchowieństwu, mi spokoju. Bo za- w duszy człowieka

za te lata są ogromne. Jest ona opustoszona. Trzeba rozpocząć od kotechizacji i nie tylko dzieci, co oczywiście robimy, ale też ludzi starszych, bo na dzień dzisiejszy trzecie pokolenie nie posiada zasad wiary.

Rozpocząłem więc starania. Władze miasta nic by nie miały przeciw, gdyby nie fakt, iż w tym kościele od lat jest przechowalnia Muzeum Historyczno-Etnograficznego Litwy. Kościół jest wypełniony po brzegi eksponatami. Trzeba to gdzieś przenieść.

A więc kolejna rozmowa z zastępcą dyrektora Muzeum Historyczno-Etnograficznego Litwy **Raimondasem PASZKEWICZIUSEM.**

— Oczywiście, rozumiemy, iż należy zwrócić świątynię prawowitym gospodarzom. Ale zrozumcie naszą sytuację. Przechowalnie mamy stare, ciasne, nie mamy gdzie ulokować skarbów zbieranych mozolnie w ciągu lat. Jakie wyjście? Ministerstwo Kultury i Oświaty Litwy powinno wyasygnować środki na kapitalny remont przechowalni przy ul. Kościuszki. Nam byłoby wygodniej i nie bylibyśmy w charakterze „zaborcy".

Rzeczywiście takie rozwiązanie byłoby idealne, ale remont kapitalny, czyli faktycznie budowa od nowa, przy naszym tempie prac zajmie lat 5—6. Czy nie można chwilowo przenieść eksponatów w inne miejsce?

Kościół-składnica w dniu dzisiejszym, w dniu odrodzenia wiary, brzmi to wręcz skandalicznie. A co na ten temat sądzi samorząd miasta?

Helena **GŁADKOWSKA**

Kronika pamięci: żołnierze Września

Skąpani w ogniu pod Kałuszynem

Pana Franciszka Rentowskiego, byłego żołnierza 6 Pułku Piechoty Legionów Józefa Piłsudskiego, który stacjonował w Wilnie na Antokolu przy kościele św. Piotra i Pawła, spotkałem w Warszawie. Od lat tu mieszka. Urodzony w miejscowości Grabów w woj. kieleckim, po ukończeniu podoficerskiej szkoły łączności w Brześciu nad Bugiem i odbyciu obowiązkowej służby wojskowej w 1938 r., pan Franciszek na mocy dekretu Prezydenta RP o zagrożeniu państwa oraz na podstawie posiadanej specjalności wojskowej został zatrzymany nadal w wojsku w charakterze nadterminowego podoficera w stopniu kaprala. Przydzielono go na samodzielne stanowisko oficera szkolenia żołnierzy plutonu łączności.

Kampanię wrześniową 1939 r. odbył z 6 Pułkiem w składzie 1 Dywizji Piechoty Legionów Józefa Piłsudskiego pod dowództwem generała brygady Wincentego Kowalskiego na szlaku bojowym: Różan nad Narwią, Pułtusk, Wyszków i Kałuszyn. Dnia 12 września 1939 r. w decydującej bitwie pod Kałuszynem został ranny i wzięty przez Niemców do niewoli...

Można byłoby się ograniczyć tą krótką, lakoniczną, jak żołnierski meldunek, notatką, gdyby nie wiadomość przekazana przez naszego Czytelnika, wilnianina Kazimierza Śmilginia — we wsi Wigańce rejonu woronowskiego na Białorusi mieszka były żołnierz 6 Pułku Piechoty Legionów, również uczestnik walk pod Kałuszynem Stanisław Kudźma. Jest Litwinem. Podobnie jak i wielu przedstawicieli innych narodowości, którzy obok Polaków byli żołnierzami Wojska Polskiego, wierny żołnierskiej przysiędze z poświęceniem bronił Polski.

„Byłem strzelcem wyborowym i dlatego pełniłem służbę przy dowódcy kompanii kpt. Stasiłowiczu — wspomina pan Stanisław. — Walczyłem pod Węgrowem, Sokołowem i Kałuszynem. Walki o tę miejscowość były bardzo krwawe. Poległo tu wielu moich towarzyszy broni. Widziałem jak trafiony spadł z konia dowódca naszego pułku płk. Stanisław Engel..."

A oto jak się zapisały walki pod Kałuszynem w kronice wojskowej. Wspomina ówczesny oficer operacyjny sztabu 1 Dywizji Piechoty Legionów ppłk. dypl. Henryk Pohocki: „Rozpoczyna się bój. Niemieckie pociski świetlne krzyżują się w powietrzu, tworząc gęstą siatkę. Nasza artyleria, moździerze i ciężkie karabiny maszynowe odpowiadają gwałtownie. Miasteczko zaczyna się palić, rozlewając na niebie coraz szerszą łunę. Na tle płomieni widać jak dowódca pułku, płk. Engel, konno przy pierwszej tyralierze prowadzi natarcie. Nasza piechota skokami zbliża się coraz bardziej do skraju miasteczka. Bataliony szturmem wdzierają się do Kałuszyna. Kilkuset żołnierzy polskich jak i niemieckich, pokrywa swoimi ciałami pobojowisko. Ranny zostaje dowódca pułku płk. Engel. W walce wręcz wróg zostaje pobity. Jeńców jest bardzo mało. Około godziny 7 rano, 12 września walka cichnie. Wysłane patrole wyłapują po lasach niemieckich żołnierzy, którym udało się ujść. Jak się dowiadujemy od wziętego do niewoli adiutanta niemieckiego dowódcy pułku, został tu w pień wycięty 44 pułk piechoty, a jego dowódca płk Fischer, widząc klęskę swojej jednostki, popełnił samobójstwo. Nasze straty są również poważne. W 6 Pułku Piechoty Legionów zginęło lub zostało rannych około 300 żołnierzy..."

„Miałem bardzo dobrego kolegę Stanisława Narkuna z Wierzańców spod Ejszyszek — uzupełnia tę relację jeszcze jednym konkretnym faktem Stanisław Kudźma. — W koszarach nasze łóżka stały obok. W walce został on ciężko ranny. Prosił, żebym go dobił. Nie uczyniłem tego. Trwał bój. Narkuna więcej nie widziałem. Myślałem, że zmarł na polu walki od odniesionych ran. I nagle po latach spotkałem go w naszych stronach. Jak dzieci cieszyliśmy się z tej okazji. Znowu byliśmy razem. Okazuje się, że Narkun trafił do niemieckiego szpitala. Potem wrócił do domu..."

...Byłem na cmentarzu w Kałuszynie. Jest zadbany, otoczony opieką władz tego miasta i specjalnie powołanego komitetu. Kałuszanie sprezentowali film poświęcony pamięci spoczywających tu wiecznym snem również naszych ziomków, żołnierzy z Kresów. Zmarły w Ameryce generał brygady WP Wincenty Kowalski, ostatni żołnierz 1 Kompanii Kadrowej Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego, ostatni dowódca 1 Dywizji Piechoty Legionów imienia Marszałka, która z naszych stron wyruszyła do walki z najeźdźcą hitlerowskim, przed śmiercią prosił wypełnić ostatnią wolę — pochować jego prochy na cmentarzu wojennym 1939 r. w Kałuszynie pod Warszawą, pośród żołnierzy, którymi dowodził.

Jerzy **SURWIŁO**

NA ZDJĘCIACH: tablice poświęcone pamięci poległych żołnierzy 1 Dywizji Piechoty Legionów J. Piłsudskiego w kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie oraz generała brygady Wincentego Kowalskiego na cmentarzu w Kałuszynie; były żołnierz 6 Pułku Piechoty Legionów Stanisław Kudźma.

Repr. W. Charin

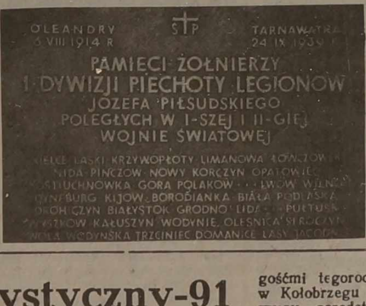
OLEANDRY
6 VIII 1914 R
STP
TARNAWATKA
24 IX 1939
PAMIĘCI ŻOŁNIERZY
I DYWIZJI PIECHOTY LEGIONÓW
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
POLEGŁYCH W I-SZEJ I II-GIEJ
WOJNIE ŚWIATOWEJ
KIELCE LASKI KRZYWOPŁOTY LIMANOWA ŁOWCZÓWEK
NIDA PIŃCZÓW NOWY KORCZYN OPATOWIEC
KOSTIUCHNÓWKA GÓRA POLAKÓW LWÓW WILNO
DYNEBURG KIJÓW BORODIANKA BIAŁA PODLASKA
DROHICZYN BIAŁYSTOK GRODNO LIDA PUŁTUSK
WYSZKÓW KAŁUSZYN WODYNIE OLEŚNICA SIEROCZYN
WOLA WODYŃSKA TRZCINIEC DOMANICE LASY JAGODNE

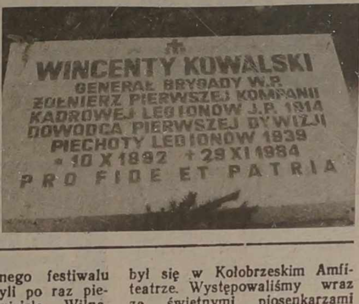

„Za ziemię i życie"

/ELTA/. 6 sierpnia Katedralnego wystarto- cyjny święty bieg 1991 „Za ziemię i życie". Orga- co roku w różnych świata rozpoczyna się — w dniu wybuchu tragedii Hiroszimy tygodni lub nawet W tym roku bio- biegacze z Estonii, USA, Łotwy, Polski, cji i Niemiec.

do Wilna uczest- hołd pamięci ofiar składając kwiaty przed ustawionym koło za- przez wojskowych cyjnej. Spotkali się ze społecznością program pierwszego sztafetowy na trasie Wilno—Kow- wieczór u zlewis- Wilna — „ogień

będą kontynuowa- Litwy, Łotwy, 25 sierpnia bieg

Arsenał Artystyczny-91

PREZENTACJE KULTURALNE WOJSKA POLSKIEGO

W dniach 8—14 lipca bieżącego roku w Kołobrzegu odbywał się tradycyjny Festiwal Piosenki Żołnierskiej. Tegoroczna impreza zasadniczo różniła się od organizowanych w poprzednich latach. Zaprezentowano znacznie szerszy dorobek z różnych dziedzin artystycznych z udziałem zarówno zawodowych jak i amatorskich zespołów wojskowych. Znacznie poszerzono krąg widzów, organizując koncerty na scenach Kołobrzegu i Koszalina oraz kilku innych miejscowości tego pięknego nadmorskiego regionu.

Wśród zawodowych zespołów artystycznych w imprezie wzięli udział: Centralny Zespół Artystyczny Wojska Polskiego (pamiętamy niezapomniane występy tego znakomitego zespołu na scenach wileńskich, jak w ubiegłym tak i w bieżącym roku): „Desant" — Zespół Estra-

Wojskowa" — Zespół Estradowy Śląskiego Okręgu Wojskowego; „Flotylla" — Zespół Estradowy Marynarki Wojennej; Orkiestra Reprezentacyjna Warszawskiego Okręgu Wojskowego oraz szereg amatorskich zespołów scenicznych: zespół estradowy „Pancerni" (klub garnizonowy — „Gubin"), kabaret „Sprężyna", teatr — „Scena teatralna" (Wyższa Oficerska Szkoła Lotnicza w Dęblinie) oraz kilka miłych zespołów dziecięcych „Słoneczko", „Przygoda".

Prezentacje odbywały się nie tylko na scenach, ale i w salonach wystawowych. Były organizowane pokazy amatorskiej twórczości filmowej oraz retrospektywny pokaz najwybitniejszych filmów świata o tematyce wojennej, wystawy amatorskiej twórczości fotograficznej.

„WILNIUKI" I WINCUK — GOŚCMI FESTIWALU

gośćmi tegorocznego festiwalu w Kołobrzegu byli po raz pierwszy przedstawiciele Wilna. Reprezentowaliśmy barwy Fundacji Kultury Polskiej na Litwie — zespół estradowy „Wilniuki" i Wincuk, prezentując swój dorobek artystyczny na scenach różnych miast województwa koszalińskiego. Daliśmy ogółem siedem koncertów.

Uczestniczyliśmy jako goście na galowym wieczorze zwycięzców konkursu „O Złotą Nutę", który odbywał się w Koszalinie. „Wilniuki" i Wincuk tak rozbawili publiczność koszalińskiego amfiteatru, że ta z kolei ruszyła do tańca, który przeniósł się i na scenę. Cała sala bawiła się znakomicie wraz z nami, skandując: jeszcze, jeszcze.. Nie mogliśmy się temu oprzeć, więc graliśmy dalej ciągle bisując. Wincuk, jak zwykle, bawił i dowcipkował, był taki swojski, jak zawsze. Odnieśliśmy wrażenie, że publiczność nas zna, jakby to było na Wileńszczyźnie, nie zaś w Koszalinie.

Nie mniejszym sukcesem cieszył się nasz występ na galo-

był się w Kołobrzeskim Amfiteatrze. Występowaliśmy wraz ze świetnymi piosenkarzami estradowymi Andrzejem Zauchą, Majką Jeżowską, Krzysztofem Piaseckim. Mieliśmy możliwość podglądać warsztat muzyczny i kunszt wykonawczy tych renomowanych muzyków. Zostaliśmy przyjęci bardzo gorąco i mimo rygorów czasowych, publiczność nie chciała się z nami rozstawać.

Zespół został wyróżniony Dyplomem Honorowym podpisanym przez wiceministra Obrony Narodowej RP Bronisława Komorowskiego oraz medalem pamiątkowym „Złotą Nutą", które otrzymaliśmy z rąk pana K. Reizechera.

Korzystając z okazji chciałbym w imieniu „Wilniuków" oraz Wincuka złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do wyjazdu zespołu na Festiwal Kołobrzeski, organizatorom tej imprezy oraz wspaniałej tamtejszej publiczności.

Grzegorz **JURGIELEWICZ,**

CO aprobuję? mnie irytuje?

Cotygodniowy sondaż „K.W.“

APROBUJĘ DZIAŁALNOSC FRAKCJI POLSKIEJ

Apel tej frakcji opublikowany w „K. W.“ 26.07.91 jak najbardziej wyraża interesy Polaków zamieszkałych na Litwie. Tylko poprzez ciągłą polemikę możemy znaleźć wyjście z zaistniałej sytuacji. Świadczy o tym i ostatnie spotkanie Przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Litewskiej W. Landsbergisa z Frakcją Polską („K. W.“ 01.08.91). Szkoda tylko, że nie wszyscy deputowani Polacy należą do Frakcji. Cieszę się, że pod jej dokumentami ciągle podpisują się S. Akanowicz, Z. Balcewicz, R. Maciejkianiec, S. Pieszko, W. Subocz, E. Tomaszewicz. Zastanawiam się przy tym dlaczego w tym gronie nigdy nie widzę nazwiska deputowanego M. Czobota, za którego w swoim czasie oddałem swój głos. Czyżby pan Czobot nie podzielał zdania swoich kolegów deputowanych?

Bogdan NONIEWICZ

Z PUSTEGO NIE NALEJE

Okropnie mnie irytuje wprowadzenie nowych tzw. „ogólnych talonów“. Czy mało nam było starych, które nic nie rozstrzygnęły i których realizacja pochłaniała mnóstwo czasu i nerwów. Zresztą jaka tam realizacja? Do dziś wielu z nas zachowało „na długą i wieczną pamięć“ naszego ubóstwa talony „kitos prekes“ (inne towary). Po prostu nic się nie dało za te talony kupić. Sądzę, że podobnie będzie z nowymi. Znów z obłędem w oczach będziemy ganiać po sklepach, by coś na te talony zdobyć. Bezskutecznie. Już oglądałam dziś stoiska z towarem za te talony — ubóstwo. Ciągle pamiętamy, że z pustego i Salomon nie naleje, a tymczasem, zamiast produkcji towarów, produkujemy makulaturę. Poza tym już oczyma wyobraźni widzę te tysiące sfałszowanych talonów, które już niedługo zaczną wpływać do sklepów wprowadzając zamęt nie do opisania.

Helena KORECKA

DLACZEGO TYLKO DLA SAMOTNYCH?

Od 1 sierpnia wzrosła opłata za telefon. „Kurier Wileński“ poinformował (31.07.91), że podwyżka nie obowiązuje m. in. inwalidów I i II grup. Jestem inwalidą I grupy, więc byłem pewien, że nie dotknie mnie ta podwyżka. Jednak, jak się okazało, nowa opłata za telefon dotyczy tylko inwalidów mieszkających samotnie. Dlaczego? Czy inwalida, który ma rodzinę albo opiekuna w mniejszym stopniu potrzebuje łączności telefonicznej?

Aleksander z WILNA

Znów zwracają się do nas poirytowani Czytelnicy, którzy nie otrzymują na czas „Kuriera Wileńskiego“. Nasz stały Autor i Czytelnik pan Kazimierz WOŁODKO pisze, iż otrzymuje naszą gazetę z czterodniowym opóźnieniem. „Zbliża się okres kolejnej prenumeraty — pisze pan Kazimierz — i chociaż istnieje fundusz prenumeraty „Kuriera Wileńskiego“, już dzisiaj jest pewne, że duża część Czytelników z prenumeraty zrezygnuje“. Cóż, nie możemy nikogo zmuszać do prenumeraty naszego dziennika. Ale jeszcze raz zapewniamy — spóźnione dostarczanie nie jest naszą winą. Świadczy o tym chociażby obecność naszego dziennika w kioskach w dniu jego ukazania się. Poza tym nie wszyscy się skarżą na spóźnienia. Autorka tych słów codziennie znajduje w skrzynce pocztowej (co prawda po południu) świeży „Kurier“. A więc można, gdy się chce...

Z nadzieją, że (przy naszej interwencji) uda się jednak uregulować dostarczanie Wam, Szanowni Czytelnicy, „Kuriera Wileńskiego“, czekamy na Wasze telefony w poniedziałek od godz. 9.30 do 11 i od godz. 15 do 16 pod numerem — 61-38-34.

Lucyna DOWDO

NOWE WYDANIA

◆ Moskiewskie wydawnictwo „Russkij Jazyk“ przygotowało czwarte wydanie dwutomowego „Wielkiego słownika polsko-rosyjskiego“. Zawiera blisko 80 tys. słów, dużą liczbę haseł, terminów i zwrotów frazeologicznych współczesnego języka polskiego. Słownik ukaże się w nakładzie 30 tys. egz. Jest wydawany wspólnie z warszawską oficyną „Wiedza Powszechna“.

◆ Ukazał się z druku w jęz. rosyjskim drugi tom „Zbioru dzieł“ Elizy Orzeszkowej (ogółem 6 tomów). Realizator — moskiewska oficyna „Chudożestwiennaja Litieratura“. Nakład — 100 tys. egz.

◆ W tym samym wydawnictwie ukazała się w takim samym nakładzie powieść Henryka Sienkiewicza „Pan Wołodyjowski“.

T. ANDRIEJEWA

HOROSKOP
pod jaką gwiazdą urodziłeś się

KTO SIĘ URODZIŁ 8 SIERPNIA

Niech nie traci czasu na próżne rozrywki i kaprysy.

Uczuciowy, entuzjastyczny, niespokojny — potrafi być wytrwały ale na krótką metę.

Serdeczny, szlachetny, oddany jako przyjaciel — potrafi być również groźnym wrogiem.

W miłości jest rzadko szczęśliwy, gdyż wykazuje zbytnią szlachetność i sięga zbyt daleko.

Grozi mu niebezpieczeństwo w podróżach morskich. Chociaż będzie osobą wybitną — może nie zrobić majątku.

Ekrany

LIETUWA — **„Rybka o imieniu Wanda“** (Anglia) o 12, 14, 16, 18, 20.

HELIOS — I sala — **„Historia policyjna“** (Francja) — o 11, 13.30, 16, 18.30, 21. II sala — **„Strefa śmierci“** (USA) — o 10.40, 12.30, 14.30, 16.30, 18.15, 20.15.

PERGALE — **„Honor i krew nindzi“** (USA) — o 11, 13, 15, 17, 19, 21.

WILNIUS — **„Cios w plecy“** (USA, dla dorosłych) — o 11, 13, 15, 17, 19, 21.

WINGIS — **„Wchodzący“** (Niemcy) — o 16.30, 18.30, 20.30.

LAZDYNAI — **„Ciao, inspektorze“** (Jugosławia) — o 12. **„Superagent Alex przeciwko gangsterom“** (USA) — o 14, 16, 18, 20.

TAIKA — I sala — **„Niepoprawni oszuści“** (USA) — o 14, 16.15, 18.30. **„Dzień miłości“** (ZSRR, dla dorosłych) — o 21.

WIDEOSALON — **„Emanuella“** (USA, dla dorosłych) — o 12.30, 21.30 **„Marlyn i miecz“** (USA, Anglia) — o 14.45. **„Lewiatan“** (USA) — o 16.55. **„Historia świata“** (USA) — o 19.15.

PLANETA — I sala — **„Do widzenia, samcze“** — o 11,
13.20, 15.40, 18.10, 20.
la — „Mężczyźni
(Włochy) — o 12, 14,
bieta-małpa“ (dla doro
18. „Pszczela matka“
rosłych) — o 20.10.

AIDAS — „Wirus
(Zbieg, USA) — o 1

DRAUGYSTE —
czystości“ (USA, dla
łych) — o 12.30, 20.
dentka“ (Francja) —
16.30, 18.30.

AUSZRA — „Znajom
odc., Indie) — o 10.
16. 18.30, 21.

TEWYNE — wideo
„Najsilniejszy“ — o 12
cky-5“ — o 14, 16, 18,

Telewizja

PIĄTEK, 9 SIERPNIA

Wilno

7.45 — Na dzień dobry. 8.10 — Mówią Bałtowie. 8.25 — Stolica. 9.05 — Czerwień — miejsce, gdzie oni nas rozstrzeliwali. 9.50 — Okno: nowości ze świata. 17.00 — Program CNN. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Przegląd krajowy. 18.50 — Wiadomości popołudniowe (ros.). 19.00 — Studio polskie. 19.10 — Nuta Bałtyku. 19.55 — Pamiętaj o sobie. 20.15 — Dobranocka. 20.30 — Panorama. 21.00 — Trybuna katolicka. 21.15 — Okrągły stół. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — Czy na świecie bywają szczęśliwe rodziny? Część 1. 23.55 — W świecie filmu — mistrzowie filmu światowego. I. Sabo „Pułkownik Redl“.

Warszawa

10.00 — Wiadomości poranne. 10.10 — Teleferie. 11.00 — Szkoła dla rodziców. 11.25 — „Janosik“ (6) — serial TP. 12.10 — Telegazeta. 18.00 — Studio Lato. 18.15 — Teleexpress. 18.30 — Studio Lato. 19.00 — „Murphy Brown“ (8) — serial prod. USA. 19.25 — Studio Lato. 19.45 — Refleksje. 20.00 — Express gospodarczy. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Miasteczko Twin Peaks“ — serial prod. USA. 21.55 — „Studio młodych“ z Częstochowy. 22.20 — Zespół „Zapis“ przedstawia... 23.00 — Francuski magazyn muzyczny. 23.50 — Wiadomości wieczorne. 0.10 — Recital piosenkarki austriackiej. 0.40 — „Murphy Brown“ — serial prod. USA (wersja oryginalna). 1.10 — Serwis BBC.

Moskwa I

6.30 — Poranek. 9.05 — TV serial „Wędrówka w nocy“. Odc. 5 i 6. 10.25 — „Lew, słoń, pies i in...“. 11.05 — Kreskówka. 11.10 — Film dok. 12.00 — TSN. 12.15 — TV serial lalkowy „Muppet — Show“. 14.40 — ITPO „Astra“: czy potrzebne są nam tradycje? 15.00 — TSN. 15.15 — TV film fab. „Pakiet“. 16.25 — Mama, tata i ja. 16.55 — Festiwal filmowy „Nagroda sympatii widzów“. TV film dok. „Zapomniani wrogowie“. 17.25 — Film dla dzieci „Przygody Arsłana“. Odc. 2. 18.30 — TSN. Wydanie międzynarodowe. 18.45 — Dialogi polityczne. 19.30 — Kreskówka. 19.40 — Premiera TV serialu „Wędrówka w nocy“. Odc. 5 i 6. 21.00 — Czas. 21.40 — WID przedstawia. 1.05 — Koncert filmowy. 2.05 — TV film fab. „Przygody Sherlocka Holmesa i doktora Watsona“. Odc. 1 „Skarby Agry“.

Moskwa II

7.00 — Poranek biznesmena. 8.00 — Gimnastyka poranna. 8.20 — Film-spektakl „Koci dom“. 9.30 — Serial dok. „Żywa planeta“. Odc. 1 — „Światy w oceanie“. 10.25 — TV film fab. „Punkt zwrotny“. Odc. 2. 11.30 — „Duet dla trzech“. 13.05 — Koncert. 13.30 — Zestaw kreskówek nr 2. 17.00 — Dialog o prowincji. 17.30 — Koncert dobroczynny „Dzwony Rosji. 18.45 — Kreskówka. 19.00 — TV film dok. 19.10 — „Święto baletu“. O I Międzynarodowym Konkursie Baletu im. M. Sabirowej. 19.50 — Kreskówka. 20.00 — Wieści. 20.15 — Dobranocka. 20.30 — Sport samochodowy „Wyścig gwiazd“. 21.00 — Czas. 21.40 — Collage. 21.45 — Koncert. 22.00 — Program artystyczno-publicystyczny „Piąte koło“. 0.15 — TV film fab. „Powrót“. Odc. 1.

SOBOTA, 10 SIERPNIA

Wilno

9.00 — Wiadomości. 9.15 — Spektakl dla dzieci. 10.15 — Program dla dzieci. 11.15 — Panorama tygodnia (ros.). 11.25 — Kronika rządowa (ros.). 11.45 — Sport. 12.45 — Czy dościgniemy Danię? Część 2. 13.30 — Tańczy „Wijunelis“. 14.00 — Filmy animowane dla dzieci. 14.50 — Wspomnienia... 15.00 — Koncert muzyki żydowskiej. 16.00 — Mosty. 16.40 — Program białoruski. 17.00 — Okno. 18.00 — Wiadomości 18.10 — W „przeglądzie krajowym“: przechadzki ścieżkami letnimi. 18.50 — Wiadomości popołudniowe. (ros.). 19.00 — Studio polskie. 19.10 — Litwa — na świecie. 19.40 — Koncert. 20.10 — Dobranocka. 20.30 — Panorama. 21.00 — Program „Słowo“. 21.20 — „Zagroda“. 22.20 — Premiera teatru stodoły w Wieszintai. L. Didżiuliene — Żmona „Wieczorynki“. 23.20 — Wiadomości wieczorne. 23.35 — Kino nocne.

Warszawa

10.00 — Wiadomości poranne. 10.10 — Teleferie. 11.25 — „Na zdrowie“ — magazyn rekreacyjny. 11.45 — Pieśń i poezja pow-
stania warszawskiego. 1
Koncert życzeń. 12.40
drodze do Europy —
13.00 — „Żyć“ — magaz
logiczny. 13.30 — Film
14.25 — „Siódemka“ w
ce“. 15.15 — Koszykówk
wodowa NBA. 16.45 —
foniada“ — teleturniej z
łem telewidzów. 17.30 —
ka“. 17.45 — „Rock-E
18.15 — Teleexpress. 1
Klub dobrej książki. 1
„Powrót do marzeń“ —
19.25 — „Butik“. 19.55
kamerą wśród zwierząt. 2
Dobranoc. 20.30 — Wiad
21.05 — „Dwulicowa
— komedia prod. USA. 2
Studio młodych — Jasna
23.05 — Sportowa sobota
— Wiadomości wieczorne
— „Tina Turner w Barc
(2). 0.45 — MacGyver“ —
rial prod. USA.

Moskwa I

6.30 — Koncert. 6.50 —
dok. 7.30 — Gimnasty
miczna. 8.00 Poranny
rozrywkowy. 8.30 — TSN
— A. Ostrowski —
pieniądze“. 11.15 —
poranna. 12.15 — Kr
15.25 — O doświadczen
cy Moskiewskiej Prob
Spółdzielni projektowo
lanej. 13.10 — „Ekologia“
łeczeństwo. Człowiek“. 1
Film fab. „Zwyczajny cud“
1. 15.15 — 2 odc. TV
fab. „Zwyczajny cud“. 1
Fotokonkurs „Ziemia —
wspólnym domem“. 1
„Ten świat jest mój“. W
nienia o M. Bułgakowie
— Premiera serialu an
go „Pszczółka Maja“. Od
„Maja i żabka“. 18.00 —
rama międzynarodowa. 1
Tak zaczęła się wojna 1
Koncert. 19.30 — Film fab
łanie ciszy“. 21.00 — Cz
— Kreskówka dla
22.00 — VI TV konk
dych wykonawców pios
ta-91“. 1.05 — Film
1.45 — Występ zespołu
w rytmach argentyńskich
— TV film fab. „Przygody
mesa Sherlocka i doktora
ona“. Odc. 2 „Skarby

Moskwa II

8.00 — Gimnastyka
8.15 — Zdrowie. 8.45 —
kówka. 8.55 — UFO:
wiedziana wizyta“. 9.
deokanał „Wspólnota“
Wideokanał „Plus
14.00 — Sport dla w
14.15 — Świat, w któr
my. 15.10 — Premiera T
taklu „Zmaganie“.
Weekend. 17.55 — W
manow: A co za
18.45 — Informator
ny Rosji. 19.00 — T
„Rodzina“. 20.00 — W
— Dobranocka. 20.
cert. 21.00 — Czas.
„Maski“ w Kolumb
Encyklopedia rosyjska
stoj i Tolstojowie“.
Wieści. 23.15 — TV
„Powrót“. Odc. 2

Kalendarium

◆ Czwartek (8.VIII) jest 220 dniem 1991 r. Do końca roku — 145 dni.

◆ Znak Zodiaku — Lew.

◆ Imieniny: Cypriana, Emiliana, Sylwiusza.

◆ Wschód Słońca — 5.40, zachód — 21.09. Dugość dnia 15 godz. 29 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 8 sierpnia zachmurzenie zmienne, krótkotrwałe opady, grzmoty. Wiatr z kierunków południowych, słaby. Temperatura 26—31 stopni.

W ciągu następnych dwóch dni lokalne opady, grzmoty. Temperatura w nocy 10—15, w dzień 19—24 stopnie.

KURIER
Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Rady Najwyższej i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: 232024, Wilno, ul. Subocz 5.

Indeks 67218
Cena 10 kop.

Zam. nr 1381
Nr rejestracji — 322.
Drukarnia „Wiltis“

Zastępca redaktora Jerzy SURWIŁO

TELEFONY: Redaktor — 22-42-46, zastępcy redaktora, sekretarz odpowiedzialny — 61-38-34.

Działy: państwa i samorządu terenowego; ekonomiczny — 62-97-19; etyki, rodziny i prawa; szkolnictwa i młodzieży; literatury i sztuki; felietonów i sportu — 61-71-25; życia politycznego; listów, życia wsi; korespondentów — 22-37-38; stołeczny oraz aktualności; handlu, usług i komunikacji — 61-15-16. Fax — 22-42-46.

**ZYSK, KONTAKTY, POW
— TO W „KURIERZE“
OGŁOSZENIE**

Biuro ogłoszeń i reklamy
Subocz 5) czynne jest co
godz. 9-17 w dniach pr
61-68-81.